

Prediker 1:2-3 – Waar leef ik voor?

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: Psalm 127 : 1 en 2

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: LvK Lied 392 : 1, 2, 3, 4 en 5

Gebed

Lezen: Prediker 1 : 1 – 18

Zingen: Psalm 90 : 3, 4 en 6

Preek over Prediker 1 : 2 – 3

Zingen: Opwekking 575

Lezen wet

Zingen: LvK Lied 92 : 1 en 6

Gebed

Collecte

Zingen: GKB Gezang 163

Zegen

Waar leef ik voor?

Inleiding

dia 1 – Michael Jackson

We gaan even terug in de tijd, naar het jaar 1992.

In dat jaar had Michael Jackson een grote hit met het nummer Heal the world.

Hij zingt:

'heal the world, make it a better place
for you and for me and the entire human race'.

Volgens mij kent bijna iedereen het wel.
Hoe dan ook, waar het om gaat
is dat we van de wereld een betere plaats maken voor alle
mensen.

dia 2 – heal the world

Wow, dat is nogal wat!

Je kunt in ieder geval niet zeggen
dat Michael Jackson geen ambities had...

We zijn nu 22 jaar verder,
maar de wereld is echt geen betere plaats geworden.

De wereld verbeteren, wie wil dat nu niet?

Ik in ieder geval wel.

Ik ben er misschien niet zo goed in, maar ik droom er wel van.

Daarom kan ik ook helemaal meegezogen worden
in boeken en films waar een dappere held het opneemt
tegen de duistere krachten in de wereld.

Zoals Harry Potter, waar ik groot fan van ben.

In die boeken gaat het niet om het getover,
maar om de strijd tussen goed en kwaad.

dia 3 – Harry Potter

In de eerste boeken is dat nog heel klein.

Harry en zijn vrienden ontdekken vreemde dingen en lossen ze
op.

Maar als je verder in de boeken komt,

gaat het nog maar om één ding:

de strijd tussen Harry en de duivelse Voldemort.

Voldmort wil de wereld overnemen,

en als dat gebeurt wordt de wereld een ware hel.

Er is er maar één die dat kan voorkomen: Harry Potter.

Het zal hem alles kosten, maar dan kan hij Voldemort stoppen.

Harry Potter helpt om te dromen,

net als veel andere boeken trouwens.

Dromen dat je de held bent, dat je iets betekent voor de
wereld.

Daarom is Harry Potter zo populair.

Het gaat over die grote, die enorme vraag: heeft mijn leven zin?

En als je het niet weet, kun je er in ieder geval over dromen, dat je iets doet voor een betere wereld, dat je van betekenis bent, een held bent.

dia 4 – waar leef ik voor?

Vandaag gaat het over de vraag:

waar leef ik voor?

Als je mensen daar naar vraagt,

komen bijna alle antwoorden op hetzelfde neer:

ik wil iets betekenen voor de wereld.

1. Wat is de moeite waard?

dia 5 – wat is de moeite waard?

Prediker stelt die vraag ook:

wat is nu echt de moeite waard om voor te leven?

Leuk hoor, als je veel geld hebt,

en wereldreizen kunt maken, maar wat heb je eraan?

Leuk hoor, om een avond te zappen

en de zoveelste zak chips leeg te eten

met weer een nieuwe tijdelijke smaak, maar is dat alles?

Leuk hoor, om te sporten en je fit te voelen,

maar er moet toch meer zijn in het leven?

Waar leef ik voor, wat is wel de moeite waard?

dia 6 – Prediker: denker vlak voor Jezus

Prediker was iemand die veel heeft nagedacht.

Die gedachten heeft hij opgeschreven in dit bijbelboek.

Natuurlijk is Prediker niet zijn echte naam,

dat is een schuilnaam, maar wie is Prediker dan wel?

Vaak wordt gedacht dat Prediker koning Salomo is.

In vers 1 zegt hij namelijk dat hij zoon is van David

en koning van Jeruzalem.

Maar in vers 16 heeft hij het opeens over

iedereen die voor hem in Jeruzalem heeft geregeerd.

Salomo kan dat moeilijk zeggen,

want zijn vader David was de eerste koning met Jeruzalem als hoofdstad.

En zo zijn er in het hele bijbelboek veel meer dingen, waar ik jullie nu niet mee ga vermoeien, die Salomo nooit had kunnen zeggen.

Voor ons is dat een beetje gek, waarom doe je alsof je Salomo bent terwijl je dat niet bent, maar in die tijd gebeurde dat wel meer.

Als een soort eerbetoon aan Salomo.

Prediker zelf leefde veel later, waarschijnlijk een paar honderd jaar voor Jezus.

Het is misschien wel het jongste bijbelboek van het Oude Testament.

En voor wie denkt: wat voor nieuwerwetse fratsen probeer je ons nu weer aan te smeren,

Prediker zei al dat er niets nieuws onder de zon is, en inderdaad, 70 jaar geleden zei Klaas Schilder al precies hetzelfde.

dia 7 – een onbezorgd leven, is dat alles?

Wie Prediker dan wel is, dat weten we niet, maar hij is in ieder geval iemand die veel vragen stelt.

En hij lijkt wel een beetje op ons, mensen in het rijke westen.

Hij heeft een behoorlijk onbezorgd leven gehad.

Hij had alles wat hij wensen kon en probeerde ervan te genieten.

Van geld, van muziek, van wijn en van vrouwen.

En toch... het knaagt bij hem.

Is dit nu alles?

Geld verdienen, ervan genieten en sterven?

Wat heb je daar aan?

En Prediker gaat op zoek.

Op zoek naar iets dat groter is.

Iets wat blijvende betekenis heeft voor de wereld.

Met Predikers woorden:

'wat is de zin van ons moeizaam gezwoeg onder de zon?'

Prediker is niet de enige die daar naar zoekt.
Misschien denkt hij er dieper over na dan je zelf zou doen,
maar iedereen wil graag een leven dat zin heeft.
Als je jong bent, en bedenkt wat je met je leven wilt doen,
je kunt bijvoorbeeld dromen dat je het medicijn ontdekt
dat een einde maakt aan alle kanker,
maar ook als je oud bent en terugkijkt op wat je hebt bereikt.
Wat is er geworden van je idealen?

dia 8 – stilgezet bij zinloosheid
En dan wordt vlucht MH17 neergeschoten,
worden we meegezogen in een oorlog die ver weg was,
en moeten we machteloos toekijken.
Wat een zinloosheid, wat is het leven betrekkelijk.
Als dat het leven is,
als onze veilige wereld zomaar kan instorten,
wat heeft dan blijvende waarde en is echt de moeite waard om
voor te leven?

2. Lucht en leegte op aarde

dia 9 – lucht en leegte op aarde
Prediker geeft geen opbeurend antwoord.
'Lucht en leegte, zegt Prediker,
lucht en leegte, alles is leegte.'
We werken hard, we proberen een fijn leven te hebben,
we willen iets betekenen voor de wereld,
maar volgens Prediker is het allemaal zinloos.

dia 10 – Prediker kan het weten
En van hem kun je het wel aannemen.
Hij is op leeftijd, en kan terugblikken op zijn leven.
Prachtig, als ouderen zo een nieuwe generatie helpen.
Prediker heeft alles in het leven geprobeerd.
Hij probeerde gelukkig te worden
door zich af te sluiten voor de wereld
en op te gaan in drank en vrouwen.

In onze tijd had hij ook zeker drugs geprobeerd.
Maar het bracht Prediker alleen maar leegte.

Maar een leven vol idealen is dat net zo goed.
Ook dat heeft Prediker geprobeerd.

Zich inzetten voor een betere wereld,
diep nadenken over alles wat hij tegenkwam,
daar heeft hij zijn levenswerk van gemaakt,
maar nu hij terugkijkt, zegt hij:
'het was nutteloos, najagen van wind.'

dia 11 – het leven is vermoeiend

Volgens Prediker is het leven maar vermoeiend,
en kijk maar mee naar onze wereld.

Je wekker gaat, elke dag om dezelfde tijd,
je staat op, gaat naar school,
valt tijdens de les in slaap,
je zit met je gedachten alweer thuis,
en voor je het weet is er alweer een nieuwe dag.
Het herhaalt zich eindeloos.

Elke zondag houdt ik een preek,
maar maandag begin ik alweer met de volgende,
en zelfs ik ben de preek van vandaag zo weer vergeten.
Het leven is vaak een vermoeiende sleur.
Ondertussen vechten televisieprogramma's om mijn tijd,
kan ik elk jaar een betere smartphone kopen,
maar wordt ik er echt niet gelukkiger van.

Als je even van een afstandje naar de wereld kijkt,
dan kun je niet anders denken dan:

'waar zijn we nu eigenlijk mee bezig?'

Je ziet een flitsende en schreeuwende wereld,
mensen die denken dat zij het middelpunt van alles zijn,
mensen die geloven dat de toekomst beter zal zijn.

Het trekt allemaal in een waas voorbij.

Hier leef ik niet voor, dit is niet mijn thuis.

dia 12 – boven de zon: Jezus

Maar is er dan helemaal niets de moeite waard om voor te leven?

Prediker geeft er één aanwijzing voor.

Steeds heeft hij het over 'onder de zon'.

Alles wat mensen doen op aarde is zinloos.

Maar dat is niet alles!

Er is ook nog 'boven de zon': God.

God kwam op aarde, werd een mens: Jezus.

Jezus' leven had wel zin, hij doorbreekt de zinloosheid,

hij is de enige held die de wereld echt een betere plaats maakt.

Al het gepieker van Prediker

laat zien hoe geweldig Jezus is.

Niet ons gezwoeg en onze idealen,

maar Jezus is de moeite waard om voor te leven.

3. Echt alleen bij Jezus?

dia 13 – is Prediker niet te pessimistisch?

Misschien vind je Prediker maar een zuurpruim.

'Man, vertel toch eens iets vrolijks!'

Is hij ook niet erg pessimistisch?

Het leven is toch ook gewoon mooi?!

En moet je kijken wat we allemaal hebben opgebouwd.

Wat hebben we een luxe waar we 60 jaar geleden nog niet eens over durfden te dromen!

Toen was het al bijzonder als je een telefoon had,

nu kijkt niemand op van een smartphone waar je altijd op alle manieren te bereiken bent.

dia 14 – mensen zijn het probleem van de wereld

Inderdaad kan het leven ook best mooi zijn.

Als je een prettig huis hebt, fijne vrienden,

genoeg geld om ook eens op vakantie te gaan,

dan mag je daar blij en dankbaar voor zijn.

Prediker kent dat leven ook,

en hij zegt niet dat dat leven niet mooi is.

Maar Prediker wil graag meer:

ik kan best een mooi leven hebben, maar heeft het ook betekenis?

Bereik ik iets nieuws waar de wereld mee vooruit kan?

Volgens Prediker is er niets nieuws, en blijft de wereld hetzelfde.

dia 15 – ruzie

Stel, je zit op school,

en je hebt twee klasgenoten die in de pauzes altijd vechten.

Jij vind dat ze daarmee moeten stoppen:

‘houd toch eens op met dat gevecht,
pak een bal en ga lekker voetballen!’

Ze denken er even over na,

en tot je verbazing gaan ze voetballen in plaats van vechten.

Oke, ze maken best overtredingen op elkaar,
maar beter dan schoppen en slaan.

Het lijkt alsof je wat bereikt hebt,

maar de volgende dag hebben ze alleen nog maar meer ruzie.

Dat is, in het klein, wat Prediker bedoelt met ‘niets nieuws’.

Er verandert heus wel wat, denk aan allerlei uitvindingen,
maar het echte probleem van de wereld zijn mensen.

Dat probleem wordt niet opgelost.

Door nieuwe medicijnen kunnen kinderlevens in Afrika gered worden,

en we geven ook wel een beetje,

maar we besteden ons geld liever op een andere manier.

Na elke oorlog zeggen mensen: dit nooit weer,

maar het lijkt alsof er alleen maar meer oorlogen worden gevoerd.

En ook in Nederland staan mensen te trappelen

om tegen de Russen te vechten.

Het lost helemaal niets op!

dia 16 – Jezus verandert mensen

Is het bij Jezus dan echt zo anders?

Ik geloof van wel.

Want Jezus verandert mensen.

Ze worden dan nieuwe mensen genoemd.

Jezus zegt over hen in Marcus 8:

'Ieder die zijn leven wil behouden, zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest omwille van mij en het evangelie, zal het behouden.

Wat heeft een mens eraan als hij de hele wereld wint, maar er het leven bij inschiet?'

Net als Prediker vraagt Jezus: wat is de zin?

En Jezus antwoord: het heeft zin als je mij volgt en je leven verliest.

Jezus komt met iets nieuws: zijn nieuwe wereld.

Het is tegenovergesteld aan onze wereld:

de laatsten worden de eersten.

Het gaat niet om wat ik bereik, maar om wat Jezus heeft bereikt.

Die nieuwe wereld, die is de moeite waard om voor te leven.

4. Wees dapper!

dia 17 – wees dapper!

Wat een gepieker en gefilosofeer...

Kort samengevat: het leven is zinloos, maar Jezus niet.

Maar betekent dat ook nog iets voor je leven van elke dag?

Gelukkig wel.

Het is een aanmoediging: wees dapper.

dia 18 – neem jezelf niet te serieus

Wees dapper, door jezelf niet te serieus te nemen.

Je kunt genadeloos hoge eisen stellen aan jezelf:

ik ben pas tevreden over mijzelf als...

Vul maar wat in:

als ik er goed uit zie,

als ik een bijdrage heb geleverd aan de wereld,

als mensen graag naar mijn preken luisteren, enzovoort.

Dan maak je dingen op aarde te belangrijk.

dia 19 – keuzes

Maar als Prediker gelijk heeft, heeft het allemaal geen blijvende waarde.

En dat geeft ruimte!

Als je bijvoorbeeld uit groep 8 komt en nu naar de middelbare school gaat.

Heb je wel de goede school gekozen?

Of als je met een nieuwe studie gaat beginnen:

is dit wel de studie die ik moet gaan doen?

De les van Prediker: het maakt niet uit!

Natuurlijk kan het best dat je er achter komt dat je beter iets anders had kunnen kiezen.

Nou en?! Je leven hangt er niet vanaf!

Je leven heeft niet minder zin als je een verkeerde keuze maakt.

Wees dapper, en durf verkeerd te kiezen!

Net zo als je de vakantie gebruikt om eens na te denken:

wat heb ik afgelopen jaar gedaan, en wat wil ik komend jaar bereiken?

Prima, nuttige vragen om te stellen,

maar er hangt niet zo veel vanaf.

Wees dapper, durf gewoon te leven, zonder altijd ontevreden te zijn.

En als je vakantie maar tijdsverspilling vindt:

neem jezelf toch niet zo serieus.

Ook als je oud bent, is de boodschap van Prediker bemoedigend.

Je hoeft niet te piekeren over wat je bereikt hebt.

Ook niet over dat je nu zo weinig betekenen kunt.

De zin van het leven is niet afhankelijk van je eigen inspanning en gezwoeg,
maar van Jezus.

dia 20 – doe mee met Jezus

Als je voor iets blijvends wilt leven,

leef dan voor Jezus.

Wees dapper, en doe met Jezus mee!

Dan gaat het niet meer om wat ik de wereld te bieden heb,
maar wat Jezus de wereld te bieden heeft.

Jezus heeft liefde, genade, vergeving.

Zo gaat het in zijn wereld.
Wees dapper en doe mee in die wereld,
laat het recht van de zwakste gelden,
overwin het kwade door het goede,
verlies je leven omwille van Jezus,
en laat Jezus' liefde in het leven van anderen schijnen.

Nu ken ik mijzelf een beetje,
en ik moet oppassen dat ik niet toch weer via een
achterdeurtje
zelf de wereld probeer te verbeteren.
Het gaat er niet om dat mensen zeggen:
'die Mark is een aanwinst voor de wereld,'
al zou ik het heel prettig vinden dat te horen.
Jezus is een aanwinst voor de wereld, ik niet.
En ik hoop dat ik iets van Jezus kan laten zien.

Wat wij doen, is lucht en leegte.
We kunnen dromen dat we iets betekenen voor de wereld,
dat we een held zijn, zoals Harry Potter,
maar er is maar één held: Jezus.
Maar hij laat wel mensen meedoen.
Dan heeft je leven zin.
Amen.